

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ, АНГЛІЙСЬКОЮ ТА
ПОЛЬСЬКОЮ МОВАМИ**

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

*II Всеукраїнської
науково-практичної конференції
викладачів та фахівців-практиків*

ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

та
*XII Всеукраїнської
науково-практичної конференції
курсантів, студентів, аспірантів та
ад'юнктів*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ

Львів – 2022

Голова:	Андрій КУЗИК – проректор з науково-дослідної роботи ЛДУБЖД, доктор сільськогосподарських наук, професор;
Заступники голови:	Олександр АЗЮКОВСЬКИЙ – ректор Національного технічного університету "Дніпровська політехніка" (НТУ «ДП»), кандидат технічних наук, професор. Василь ПОПОВИЧ – начальник навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, доктор технічних наук, професор; Дмитро МАТВИЧУК – головний редактор науково-виробничого журналу «Охорона праці»; Василь ГОЛШНЬКО – завідувач кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Зіновій ЯРЕМКО – завідувач кафедри безпеки життєдіяльності ЛНУ ім. І.Франка, доктор хімічних наук, професор
Члени оргкомітету:	Наталія БОРОДНА – професор кафедри профілактики пожеж та безпеки життєдіяльності населення Інституту державного управління та наукових досліджень з цивільного захисту, доктор технічних наук, старший науковий співробітник; Орислава ГОРНОСТАЙ – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; Дмитро КОБИЛКІН – голова ради молодих вчених ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; Володимир МАРИЧ – старший викладач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук; Ольга МЕНЬШИКОВА – заступник начальника навчально-наукового інституту цивільного захисту ЛДУБЖД, кандидат фізико-математичних наук, доцент; Олександр МІРУС – завідувач кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат хімічних наук, доцент; Олег НАГУРСЬКИЙ – завідувач кафедри цивільної безпеки Національного університету «Львівська політехніка», доктор технічних наук, професор; Оксана СТАНСЛАВЧУК – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат технічних наук, доцент; Галина ТЕЛЕГІНА – доцент кафедри промислової безпеки та охорони праці ЛДУБЖД, кандидат медичних наук, доцент; Інга УРЯДНИКОВА – кандидат технічних наук, доцент Державного університету телекомунікацій та Київського національного університету будівництва і архітектури; Валентина ФЕДОРЧУК-МОРОЗ – завідувач кафедри цивільної безпеки Луцького національного технічного університету, кандидат технічних наук, доцент; Сергій ЧЕБЕРЯЧКО – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», доктор технічних наук, професор; Олена ЯВОРСЬКА – професор кафедри охорони праці та цивільної безпеки НТУ «ДП», кандидат технічних наук, доцент.

**ОРГАНІЗАТОРИ
ТА ВИДАВЦІ**

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Інститут державного управління та наукових досліджень
з цивільного захисту
Львівський національний університет імені Івана Франка
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
Національний університет «Львівська політехніка»
Луцький національний технічний університет
Науково-виробничий журнал «Охорона праці»

**Друк на різнографі
Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
та відповідальний за друк**

Назарій ПЕТРОЛЮК

Микола Фльорко

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79,
тел/факс 233-00-88

Охорона праці: освіта і практика. Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: 36. наук. праць II Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків та XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів. – Львів: ЛДУ БЖД, 2022. – 213 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції викладачів та фахівців-практиків «Охорона праці: освіта і практика» та XII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

Секція 1. „ОХОРОНА ПРАЦІ: ОСВІТА І ПРАКТИКА

Перспективи розвитку напрямку “Охорона праці” в сфері освіти.
Інтерактивні методи навчання при викладанні дисциплін за напрямом «Охорона праці».
Формування ризик-орієнтованого мислення у здобувачів освіти та у працівників підприємств системи управління охороною праці.
Оцінка ризиків.
Практичний досвід з охорони праці на підприємствах.

Секція 2. „ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОХОРОНИ ПРАЦІ”

Стан і перспективи удосконалення системи управління та нагляду за охороною праці і промисловою безпекою.
Профілактика виробничого травматизму.
Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих та екологічних чинників.
Забезпечення безпеки і гігієни праці у підрозділах силових та спеціальних структур.
Новітні інформаційні технології як інструмент підвищення рівня промислової безпеки.
Культура та психологія праці.

© ЛДУ БЖД, 2022

Здано в набір 14.04.2021. Підписано до друку
23.05.2022. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний.

Ум. друк. арк. 13,3.

Гарнітура Times New Roman.

Друк на різнографі. Наклад: 100 прим.

Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.
ldubzh.lviv@mns.gov.ua

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів посилення на збірник обов'язкове.

Кашалупа Юлія Наливайко Н.В. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ЗАКЛАДІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА UNO У МІСТІ ВОЛОЧИСЬК.....	129
Козла Марія, Бардін О.І. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ У ЗАКЛАДІ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА SНОСО У МІСТІ ЛЬВОВІ.....	132
Кувік С.В., Босак П.В. ПРОБЛЕМИ ЗАБРУДНЕННЯ РІЧОК ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ.....	136
Нестеренко Володимир, Фірман В.М. ЗАСТОСУВАННЯ АДАПТИВНИХ ЦИФРОВИХ ФІЛЬТРІВ НА ОСНОВІ РЕКУРЕНТНИХ НЕЙРОННИХ МЕРЕЖ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ.....	138
Панас О.І., Тарнавський А.Б. ЗАХОДИ ОХОРОНИ ПРАЦІ ПІД ЧАС РОБОТИ ЗІ СПЕЦІАЛЬНИМИ РІДИНАМИ.....	141
Штогрин Ю.Р., Болібрух Б.В., Нагурський О.А. УДОСКОНАЛЕННЯ РЕАГУВАННЯ НА НАДЗВИЧАЙНІ СИТУАЦІЇ НА ОБ'ЄКТАХ З НАЯВНІСТЮ ХІМІЧНО НЕБЕЗПЕЧНИХ РЕЧОВИН НА ПРИКЛАДІ ПП «ЛЬВІВХОЛОД»	142
Сировий В.І., Телегіна Г.В. ПРОВІДНІ НАПРЯМКИ ПРОФІЛАКТИКИ ІНСУЛЬТУ В ДИСКУРСІ ШКІДЛИВИХ ХРОНОБІОЛОГІЧНИХ ФАКТОРІВ В УМОВАХ СУЧАСНОГО ВИРОБНИЦТВА І ЕКОЛОГІЇ.....	145

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ І ГІГІЄНИ ПРАЦІ У ПІДРОЗДІЛАХ СИЛОВИХ ТА СПЕЦІАЛЬНИХ СТРУКТУР

Hubanova A.S., Rashkevich N.V. JUSTIFICATION OF THE NEED TO UPDATE THE MATERIAL AND TECHNICAL BASE OF THE CIVIL SERVICE OF UKRAINE ON EMERGENCY SITUATIONS.....	147
Картюк В.М., Станіславчук О.В. ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ДО ЗНАНЬ І ВМІНЬ ПРАЦІВНИКІВ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДСНС УКРАЇНИ.....	149
Кремса Я.Р., Станіславчук О.В. АНАЛІЗ СТАНУ ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ ПРАЦІВНИКІВ ДСНС.....	151
Сарахман Х.В., Станіславчук О.В. ДЕЯКІ СПОСОБИ ВІДНОВЛЕННЯ ПРАЦЕЗДАТНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ ПІДРОЗДІЛІВ ДСНС УКРАЇНИ.....	153

УДК 613.6

ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ДО ЗНАТЬ І ВМІНЬ ПРАЦІВНИКІВ ОСОБОВОГО СКЛАДУ ДСНС УКРАЇНИ

Карнюк В.М.

*Станіславчук О.В., канд.техн.наук, доцент, доцент кафедри промислової
безпеки та охорони праці*

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Професійна діяльність працівників підрозділів ДСНС пов'язана з перебуванням в умовах: інтенсивного теплового випромінювання; загазованого середовища; хімічного чи радіоактивного забруднення приміщень та територій; сильних опадів, шквального вітру; різкого перепаду температур; граничних рівнів звукового тиску; пожежо- та вибухонебезпечного середовища; відкритого вогню; низьких температур; продуктів неповного згорання та недостатньої кількості води. Аналіз рівня та обставин травматизму особового складу оперативних підрозділів показує, що найчастіше причинами їх смерті та травмувань під час виконання роботи стали: обвалення конструкцій – 29%; вплив високих температур – 29%; падіння з висоти – 16%; вибух газових балонів – 10%; вибух резервуара з нафтою, бензобака – 6%; отруєння – 6%; ураження електрострумом – 4% [8].

Специфіка професійної діяльності рятувальника вимагає від нього наявності комплексу професійних знань та вмінь, характерних для професії: тривале виконання одноманітних рухів, часто у незручних робочих позах; швидке виконання роботи за наявності реальної і потенційної небезпеки; узгодження власного темпу і ритму роботи з темпом і ритмом роботи інших рятувальників, техніки та устаткування; оперативна оцінка ситуації, обробка інформації прийняття правильного рішення в умовах дефіциту часу та несприятливій і відволікаючих факторів; одночасне утримування уваги та спостереження за кількома предметами; безпомилкове розрізнення предметів за їх формою та обрисами і визначення відстані між ними; готовність у критичних ситуаціях до взаєморозуміння та емпатії, самовладання в складних ситуаціях, відповідальність й почуття колективізму; збереження високого рівня працездатності в будь-який час доби, пересилення втоми та сонливості тощо.

Враховуючи, що працівники ДСНС України залучаються до міжнародних гуманітарних місій, беруть участь у міжнародних навчаннях, їхня підготовка має здійснюватися відповідно до вимог щодо пошуково-рятувальних підрозділів, які залучаються до рятувальних робіт, їх кількості та розподілу обов'язків, відповідно до міжнародних стандартів [10].

Наприклад, керівник загону команди важкого класу з пошуку та порятунку в умовах міста повинен набути вмінь: керувати усіма аспектами діяль-

ності загону за будь-якого режиму його функціонування, а також забезпечувати всебічну координацію дій, оцінювати оперативну ситуацію та забезпечувати взаємодію з іншими підрозділами. Для фахівців з пошуку потерпілих з використанням технічних засобів та кінологів важливими є такі знання (вміння): в галузі будівельних споруд, конструкцій і матеріалів; ідентифікації небезпек і загроз; поводження з небезпечними речовинами та матеріалами; маркування будівель та конструкцій; подання відповідних сигналів; ведення пошукових робіт; використання засобів індивідуального захисту; керування собаками; знання психології поведінки людей в умовах надзвичайної ситуації, культури та традицій інших народів.

Начальники пошуково-рятувальних підрозділів, рятувальники та інші фахівці, яких залучають до ведення рятувальних робіт, відповідно до вимог сучасних реалій повинні: мати спеціальні технічні навички роботи з інструментом; вести рятувальні роботи в обмеженому просторі, в обрушених капітальних будівлях чи спорудах, складні рятувальні роботи з використанням альпіністського спорядження; знати базові технології пошуку та ідентифікувати небезпеки та загрози; вміти застосовувати засоби індивідуального захисту; знати психологію поведінки людей в кризових ситуаціях.

Зараз працівники ДСНС проходять випробування виконуючи рятувальні роботи в умовах війни, часто під обстрілами, або й під дулом ворога на окупованих територіях, без відпочинку по кілька днів поспіль. Це ліквідація пожеж, третина з яких спричинена обстрілами, а їх кількість у березні-квітні збільшилась на третину порівняно з попереднім роком. Серед них і дуже масштабні пожежі: на нафтобазах під Львовом, біля Києва, Рівного та в Кременчуці, на ринку «Барабашово» тощо. Це і розвезення води, роздача продуктів, супровід гуманітарних коридорів на/або з окупованих територій. Рятувальники евакуювали з окупованих міст та сіл тисячі людей. Також це розбирання завалів і пошук під ними людей, а також розмінування, адже Україна стала однією з найзамінованіших країн.

Отже, сучасні реалії вимагають від рятувальників цілого комплексу знань та вмінь, які дадуть змогу працювати у надзвичайних умовах із застосуванням максимально можливих заходів безпеки для потерпілих, працівників підрозділу та власного життя.

Список використаних джерел:

1. Stanislavchuk O. (2015). Важливі аспекти підготовки працівників аварійно-рятувальних підрозділів. *Пожежна безпека*, 26, 150-155. Retrieved із <https://journal.ldubgd.edu.ua/index.php/PB/article/view/285>.
2. Миронець С. М. Психологія діяльності міжнародних гуманітарних місій: теоретичні та прикладні аспекти : монографія / С. М. Миронець. – Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2020. – 712 с.